

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Кафедра дошкільної і початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Юрій Лянной

« » 2023 р.

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА
СПЕЦІАЛЬНІСТЮ**

012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Суми – 2023

Розробники:

1. Шаповалова О.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти.

2. Бутенко В.Г., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти.

3. Харькова Є.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти.

4. Пушкар Л.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти.

5. Гаврило О.І., кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри дошкільної і початкової освіти (протокол № 1 від 30 серпня 2023 року)

Завідувач кафедри
кандидат педагогічних наук,
доцент

Наталія Павлуценко

ВСТУП

Актуальність програми полягає в потребі впровадження у практику закладів дошкільної освіти змісту, форм, методів організації розвивальної життєдіяльності дітей дошкільного віку з огляду на стратегії, мету, завдання оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти). Програму розроблено відповідно до положень чинного законодавства – законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту». Програма передбачає формування загальних та фахових компетентностей щодо реалізації оновленого Стандарту з урахуванням особистісно орієнтованого, інтегрованого, компетентнісного, діяльнісного підходів. Мета Стандарту – збереження самоцінності дошкільного дитинства, визначення вимог та рівня розвиненості, освіченості й виховання дитини дошкільного віку, забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою. Виконання вимог Стандарту забезпечує врахування задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних психічних і фізичних можливостей дитини в найбільш оптимальній формі.

В Україні дошкільна освіта є обов'язковою ланкою в системі безперервного навчання й важливим етапом цілісного розвитку дитини. Зміст сучасної дошкільної освіти органічно пов'язано з ідеями Нової української школи. Результатом плідної роботи науковців стала реалізація принципу наступності між дошкільною та початковою ланками на рівні державних стандартів та навчальних програм.

Згідно з роз'ясненням МОН України щодо якісної організації діяльності закладів дошкільної освіти, упровадження в щоденну діяльність ЗДО нового Державного стандарту спрямовано на покращення освітнього процесу в 2021/2022 н. р. Оновлений зміст БКДО зорієнтовано на забезпечення рівного доступу всіх дітей раннього та дошкільного віку до якісної освіти, зокрема й дітей з особливими освітніми потребами.

Пріоритетними напрямками дошкільної освіти визначено гуманне ставлення до дитини, принцип природовідповідності, патріотичне та

громадянське виховання, використання казки та гри у гармонійному розвитку особистості та ідею солідарної відповідальності держави, громади, родини, фахівців педагогічної освіти та інших професій, відповідальних за піклування, догляд і розвиток дітей раннього та дошкільного віку.

Сучасний вихователь насамперед новатор, який добре орієнтується в пріоритетах сучасності, творчо ставиться до роботи. У сучасних умовах конкурентоспроможним ресурсом діяльності вихователя є найперше загальна й професійно-педагогічна культура, що забезпечує особистісний розвиток, вихід за межі нормативної діяльності, здатність створювати і передавати вихованцям цінності суспільства.

1. Мета підвищення кваліфікації

Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників є фаховий розвиток згідно з державною політикою в галузі освіти, забезпечення якості освіти. Підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти щодо реалізації завдань Державного стандарту дошкільної освіти відповідно до основних напрямів державної політики в галузі освіти, запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг.

Зміст освітньої програми, зокрема цілісний і системний добір розділів і тем, ураховує особливості професійної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти й визначається вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямами державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників; запитамі замовників освітніх послуг. Зміст програми має практичну спрямованість, містить обов'язкову й вибіркочну складові та охоплює змістову, практичну (практико зорієнтовану) і ресурсну (методичну) складові підвищення кваліфікації вихователів.

Курси розраховано на 180 години (6 кредитів) і складаються з 6 розділів. Кожен розділ забезпечує опанування окремими напрямом підвищення професійної компетентності і не залежить від інших. Кредит містить аудиторну та самостійну частини. Аудиторна складає третю частину, куди входять тренінгові заняття, інтерактивні лекції, майстер-класи, дискусії, конференції тощо. Дві треті відведено на самостійну роботу.

2. Очікувані результати навчання охоплюють:

Знання й розуміння:	<ul style="list-style-type: none">- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом, дошкільної зокрема;- соціально-правових основ, законодавчих актів у галузі дошкільної освіти;- основних механізмів функціонування й реалізації компетентнісної освітньої парадигми;- способів реалізації інтеграційного підходу;- концепції інклюзивної освіти.
Розвинені вміння:	<ul style="list-style-type: none">- організувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах;- реалізувати вимоги освітніх програм з упровадженням сучасних методів, форм, технологій;- діагностувати освітній процес, складати індивідуальні освітні маршрути для становлення особистості дитини;- керувати проєтною діяльністю дошкільників;- організувати культуромовне освітньо-розвивальне середовище;- проєтувати власну програму професійно-особистісного зростання.

Диспозиції (цінності, ставлення):	<ul style="list-style-type: none"> - дитиноцентризм, цінність особистості; - готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток; - відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі; - просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність); - рефлексія власної професійної практики.
-----------------------------------	--

Профілі базових компетентностей педагогічних працівників ЗДО містять основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, потрібні для успішного виконання стратегічної мети й завдань реформування дошкільної освіти. Удосконалення професійної майстерності на основі сучасних підходів до форм, методів, структури та змісту навчання, активізація творчої діяльності та професійного самовдосконалення педагогів.

3. Навчально-тематичний план

програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників за спеціальністю 012 Дошкільна освіта

РОЗДІЛ 1. СУЧАСНИЙ ВИХОВАТЕЛЬ ЯК ПРОВІДНИК ЗМІН

Тема 1.1. Нові ролі вихователя у контексті реформування дошкільної освіти в Україні

Тема 1.2. Сучасні підходи до реалізації змісту Державного стандарту дошкільної освіти

Тема 1.3. Загальні та професійні компетентності вихователя закладу дошкільної освіти

Тема 1.4. Професійний розвиток та самовдосконалення

РОЗДІЛ 2. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВАРІАНТНОГО СКЛАДНИКА ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Доступна та якісна дошкільна освіта. Умови реалізації Державного стандарту дошкільної освіти

Тема 2.2. Особистісна компетентність дитини

Тема 2.3. Сутнісна характеристика освітнього напрямку «Особистість дитини»: рухова та здоров'язбережувальна компетентності

Тема 2.4. Нові вектори освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

Тема 2.5. Зміст та завдання освітнього напрямку «Дитина в природному довкіллі»

Тема 2.6. Домінанта освітнього напрямку «Гра дитини»

Тема 2.7. Нові стратегії змістового компонента освітнього напрямку «Дитина в соціумі»

Тема 2.8. Реалізація Державного стандарту дошкільної освіти за освітнім напрямом «Мовлення дитини»

Тема 2.9. Особливості змісту освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва»

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ВАРІАТИВНОГО СКЛАДНИКА ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 3.1. Характеристика освітнього напрямку «Особистість дитини. Спортивні ігри (шахи, футбол, баскетбол)»

Тема 3.2. «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота»: готуємо педагогів до впровадження освітнього напрямку

Тема 3.3. Реалізація Державного стандарту дошкільної освіти за освітнім напрямом «Мовлення дитини. Основи грамоти»

Тема 3.4. Особливості освітнього напрямку «Мовлення дитини. Іноземна мова»

Тема 3.5. Сутність і зміст освітнього напрямку «Дитина в соціумі.

Соціально-фінансова грамотність»

Тема 3.6. Зміст і умови реалізації освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва. Хореографія»

Тема 3.7. Забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою в реалізації перспектив розвитку дитини

РОЗДІЛ 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНОГО І БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Тема 4.1. Особливості організації освітньо-розвивального середовища в контексті Державного стандарту дошкільної освіти

Тема 4.2. Роль вихователя у формуванні психологічно та фізично безпечного середовища

Тема 4.3. Особливості організації мультикультурного середовища в закладі дошкільної освіти

Тема 4.4. Інтеграція як основна стратегія модернізації дошкільної освіти

РОЗДІЛ 5. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 5.1. Стратегії формування компетентностей освітнього напрямку «Особистість дитини» у різних видах діяльності

Тема 5.2. Стратегії формування компетентностей освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» у різних видах діяльності

Тема 5.3. Стратегії формування компетентностей освітнього напрямку «Дитина в природному довкіллі» у різних видах діяльності

Тема 5.4. Стратегії формування компетентностей освітнього напрямку «Гра дитини»

Тема 5.5. Стратегії формування компетентностей освітнього напрямку «Дитина в соціумі» у різних видах діяльності

Тема 5.6. Стратегії формування компетентностей освітнього напрямку «Мовлення дитини» у різних видах діяльності

Тема 5.7. Стратегії формування компетентностей освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва» у різних видах діяльності

РОЗДІЛ 6. ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗДО

Тема 6.1. Теорія емоційного інтелекту

Тема 6.2. Професійне вигорання: причини та шляхи уникнення

Тема 6.3. Рефлексія професійної діяльності вихователя

ВИБІРКОВА СКЛАДОВА

1. Формування творчої особистості дошкільника
2. Шляхи реалізації індивідуальної траєкторії розвитку вихователя закладу дошкільної освіти
3. Інформаційно-цифрова компетентність сучасного педагога
4. Європейський досвід реалізації ключових завдань дошкільної освіти
5. Технології організації театральної-ігрової діяльності дітей дошкільного віку

4. Рекомендовані джерела інформації

1. Закон України “Про освіту” [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

2. Закон України “Про повну загальну середню освіту” [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>.

3. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.

4. Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688) [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>.

5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.

6. Типова освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, затверджена Наказом МОН України №36 від 15.01.2018р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-organizaciyi-i-provedennya-pidvishennya>

kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv-zakladami-pislyadiplomnoyi-pedagogichnoyi-osviti.

7. Типові програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, затверджені Наказом МОН України №457 від 23.04.2021 р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-program-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv>.

8. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білоskalенко [та ін.]; наук. ред.: Г. В. Беленька, М.А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 304 с.

9. Как работать с интерактивной онлайн доской Padlet? How to use interactive board Padlet? URL: <https://www.youtube.com/watch?v=iB D8YFs6Rk>

10. Інтерактивні технології. Нові підходи. URL: <https://drive.google.com/file/d/1-B3mWWW2iaCrPu>